

شناسایی و تدوین الگوی ارزش‌های اخلاقی در ورزش ایران

محمدحسین قربانی^۱، مرجان امیر مقدم^۲، حسین زارعیان^۳

۱. استادیار مدیریت ورزشی، پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی (نویسنده مسئول)

۲. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

۳. استادیار مدیریت ورزشی، پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۰/۲۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۶/۱۱

چکیده

اشاعه ارزش‌های اخلاقی در دنیای امروز، امری ضروری است. ورزش در ابعاد قهرمانی، همگانی، پرورشی و حرفه‌ای به رویکرد جدیدی نیاز دارد تا براساس آن زمینه توسعه اخلاقی و رفتارهای ورزشی فراهم آید. از این‌رو تحقیق حاضر به طراحی الگوی ارزش‌های اخلاقی متناسب با ورزش ایران پرداخته است. با عنایت به ماهیت کیفی و اکتشافی موضوع، از روش تحقیق کیفی از نوع گراند تئوری و به شیوه گلیزر (۱۹۹۲) استفاده شد. نمونه پژوهش را ۲۵ نفر از نخبگان که در زمینه ارزش‌های اخلاقی در ورزش دارای تخصص بودند تشکیل داد و نمونه‌گیری تا دستیابی به اشباع نظری ادامه پیدا کرد. جهت تدوین الگوی پژوهش، نخست از طریق مطالعات اولیه کتابخانه‌ای، فهرست مقدماتی عوامل شناسایی گردید. سپس از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته داده‌های کیفی لازم گردآوری شد. نتایج کدگذاری باز حاکی از آن بود که ۵۸ ارزش می‌تواند در طراحی الگوی ارزش‌های اخلاقی موثر باشد. در مرحله کدگذاری محوری، ارزش‌ها در ۷ مفهوم طبقه‌بندی شد. در نهایت این مفاهیم، در سه مقوله رفتاری فردی، میان فردی (تعاملی و بین فردی) و ساختاری (سازمانی و ملی) ترکیب و الگوی نهایی ترسیم گردید. یافته‌های این تحقیق می‌تواند به عنوان مبنایی جهت توسعه ارزش‌های اخلاقی در بین ورزشکاران، مربیان، داوران و کادر مدیریتی و اجرایی ورزش مورد استفاده نهادهای سیاست‌گذار امور فرهنگی و همچنین سازمان‌های اجرایی ورزش کشور قرار گیرد.

واژگان کلیدی: ارزش‌های اخلاقی، فرهنگ، ورزش، گراند تئوری

1. Email: ghorbani.moho@gmail.com

2. Email: mahtab.mrjnmr@gmail.com

3. Email: zareian.h@gmail.com

مقدمه

در دنیای متحول و پرتلاطم امروزی، در راستای رشد و اعتلای اخلاقی جامعه، می‌بایست به دنبال ابزارها و مکانیزم‌های نوین و اثرگذار بود. در این راستا، چندی است که عرصه ورزش به عنوان یکی از مهم‌ترین اهرم‌ها و سازوکارهای توسعه اخلاق مورد توجه قرار گرفته است. تربیت‌بدنی و ورزش هم از بعد قهرمانی و هم از بعد همگانی، قادر است در کنار شکل دادن به استعدادهای جسمانی، حرکتی، روانی و اجتماعی افراد جامعه، زمینه‌های لازم جهت غنای اخلاقی و فرهنگی را فراهم آورد (زارعیان، ۱۳۹۴). در این زمینه باید گفت، بین ورزش و جامعه پیوندی قوی برقرار است و ورزش عاملی تعیین کننده در رشد فردی و جمعی جوامع است و ورزش هر جامعه‌ای همچون آینه‌ای منعکس کننده خوبی‌ها و بدی‌های آن جامعه می‌باشد. با این تفاوت که ورزش آینه‌ای است که در ضمن تاثیرگذاری می‌تواند از ارزش‌های جامعه نیز تاثیر بپذیرد. به همین دلیل به هر میزان که جامعه‌ای از اصول جهان‌شمول یا فساد برخوردار باشد بازتاب آن را در رفتارهای ورزشی، اخلاقی یا غیراخلاقی ورزشکاران، مربیان، ورزش قهرمانی، محیط‌های سازمانی ورزش و به طور کلی جامعه ورزشی می‌توان مشاهده کرد. به رغم آنکه ورزش این قابلیت را دارد تا در اکثر مقوله‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و علمی ایفاء نقش کند و در جهان کنونی کمتر پدیده‌ای را می‌توان یافت که از چنین ویژگی و قابلیت برخوردار باشد، این پدیده جهانی امروزه با چالشی جدی روبروست. چالشی که ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی را هدف قرار داده و به راحتی نمی‌توان از کنار آن گذشت. عقلانیت ابزاری، استفاده ابزاری از ورزش، نیازآفرینی، شیفتگی و الگوی مصرف، نمونه‌هایی از بهره‌برداری سیاسی، اقتصادی و فرهنگی در میادین ورزشی است (بوکسیل، ۲۰۰۳).

اخلاق، مفهومی جدانشدنی از زندگی انسان فارغ از هر نژاد، فرهنگ، سیاست و طبقه اجتماعی است و مسائل اخلاقی نقش مهمی در رفتار انسان ایفا می‌نماید. ریشه‌ی واژه‌ی «اخلاق» نشأت گرفته از واژه‌ی یونانی اتیکس^۱ به معنای «رسوم و سنت» است. اصول اخلاقی راجع به چگونه بودن افراد و اینکه در حرفه و سازمان متبوع خود چگونه رفتار کنند، مطرح می‌شود. بطور کلی واژه‌ی اخلاق با استانداردهای مربوط به درست و غلط بودن رفتار سر و کار دارد (صالح نیا و همکاران، ۱۳۸۸). به نظر جوزفسون^۳ (۲۰۰۶) اخلاق توانایی تشخیص درست از غلط و دربردارنده تلاش برای انجام عمل خوب و درست می‌باشد. قراملکی (۱۳۸۸) معتقد است اخلاقیات به عنوان مجموعه‌ای از اصول است که

-
1. Boxill
  2. Ethics
  3. Josephson, M

اغلب به منشوری برای راهنمایی و هدایت تعریف می‌شود. این مجموعه اصول، چارچوبی برای اقدام ارائه می‌کند. از سویی دیگر، اخلاق، مسئولیت‌پذیری در قبال حقوق افراد است نقش اخلاق در عملکردها و رفتارها، در برخوردها و ارتباطات، در گزینش‌ها و ارزیابی‌ها مهم و تعیین کننده است (قراملکی، ۱۳۸۸: ۱۳۷).

یکی از مباحث اساسی و مهم در اخلاق کاربردی، آشنایی با ارزش‌های اخلاقی^۱ از قبیل مفاهیم درستکاری و صداقت در انجام وظایف و مسئولیت‌ها در زندگی فردی و اجتماعی است (بیوچامپ، ۲۰۰۵). بطور کلی اهمیت مفهوم ارزش‌های اخلاقی را از توجه به این نکته می‌توان دریافت که نظریه‌های اخلاقی در واقع درصدد ارائه معیارها و ملاک‌هایی برای ارزش‌گذاری رفتارهای انسانند و مکاتب گوناگون اخلاقی از این رهگذر شکل یافته‌اند. ارزش‌های اخلاقی به این نکته تاکید می‌کند که چگونه باید زندگی کرد تا در قبال دیگران درست عمل کنیم و در عین خوبی خویش، خیر دیگران را هم در نظر بگیریم. با توجه به کاربرد واژه «خیر»، ارزش‌های اخلاقی از بطن مفاهیم مهم عدالت و درستی، و به بیان دیگر از متن رفتار عادلانه و احترام آمیزی که برای دیگران قائلیم ایجاد می‌شود (احسانی و شجاع، ۱۳۹۲). ارزش‌ها و شاخص‌های اخلاقی همان پایه‌ها و زمینه‌سازهایی هستند که بر اساس آن اخلاق در ورزش حاکم می‌شود (رزاقی و همکاران، ۱۳۹۵).

ورزش و محیط‌های ورزشی در دنیای امروز به بستری برای بروز رفتار اخلاقی و غیر اخلاقی تبدیل شده است و به طور مکرر مصادیق متنوعی از رفتار اخلاقی و غیر اخلاقی در ورزش رخ می‌دهد و این نوع رفتارها انعکاس و اثر گسترده‌ای در جامعه در سطوح مختلف ملی و بین‌المللی دارد. به طور کلی کارکردهای اخلاقی و فرهنگی ورزش را می‌توان در سه سطح فردی، ملی و بین‌المللی مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. در سطح فردی، ورزش و حضور در عرصه‌های مرتبط با ورزش منجر به شکل‌گیری، توسعه و انتقال ارزش‌هایی چون انضباط، تندرستی، رفتار جوانمردانه، رقابت، تلاش و کوشش، پشتکار و نیل به هدف می‌گردد چرا که عرصه‌های ورزشی مملو از مصادیق و رخدادهایی است که این ارزش‌ها را مرتباً نمایش و تقویت می‌کند. از سویی دیگر ورزش، افراد جامعه را از انحرافات و آسیب‌های اجتماعی دور نگه می‌دارد. در سطح ملی، ورزش عاملی است برای ایجاد هویت، انسجام و همبستگی ملی. مصادیق این کارکرد ورزش را می‌توان در احساس هویت، رضایت و غرور جامعه بعد از پیروزی تیم‌های ملی دانست. در سطح بین‌المللی، ورزش و رویدادهای بین‌المللی که در داخل و یا خارج از کشور برگزار می‌گردد، فرصتی است برای انتقال و گسترش میراث فرهنگی و ارزش‌های اخلاقی و

---

1. Ethical Values
2. Beauchamp, T. L

انسانی جامعه به ملت‌های دیگر و آشنایی و شناسایی ارزش‌های سازنده فرهنگی سایر کشورها و نهادینه‌سازی این ارزش‌ها در داخل کشور (قربانی، ۱۳۹۵).

برای سال‌های زیادی این تصور که ورزش باعث رشد فیزیکی، احساسی و اجتماعی می‌گردد، فراگیر بود اما اکنون برخی اعتقاد دارند ورزش می‌تواند باعث افزایش رفتارهای ضد اخلاقی و ضد اجتماعی نیز باشد و نوع ارزش‌ها و رفتارهایی (اخلاقی یا غیر اخلاقی) که در ورزش توسعه می‌یابد بستگی به روش‌هایی دارد که ورزش‌ها و برنامه‌های ورزشی پیاده و به ورزشکاران آموزش داده می‌شوند. همانطور که شرکت صرف در ورزش، پیشرفت و سلامت جسمانی را تضمین نمی‌کند مگر برنامه‌ها مورد آزمون قرار گرفته و اثربخشی آنها تایید شوند، رشد اخلاقی در ورزش نیز باید بر مبنای برنامه‌های اثر بخشی پایه‌ریزی گردد تا نتایج لازم را در بر داشته باشد (کاپلان و پرنس، ۲۰۱۷). در این راستا، مربیان، دانشجویان و برنامه‌ریزان مدیریت ورزشی باید کاربرد اصول و نظریه‌های اخلاقی را در برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های تمرینات ورزشی، برگزاری مسابقات، تربیت ورزشکاران و به طور کلی در محیط‌های ورزشی بدانند. این اصول باید واضح و روشن بوده و با واقعیت‌های موجود ورزش کشور مطابقت داشته باشد (نادریان جهرمی، ۱۳۹۰). در تایید این نکته، جوزفسون (۲۰۰۶) نیز بیان می‌دارد، نیروهای متخصص در سازمان‌های ورزشی مثل کارشناسان ورزشی، مربیان، داوران، باید ارزش‌های اخلاقی حاکم بر شغل خود را بدانند و پایبند باشند و در ارائه خدمات تخصصی عیناً اصول و ارزش‌های اخلاقی را رعایت نمایند.

ضرورت اخلاقی بودن ورزش، نتیجه مستقیم قوانین و مقررات ورزشی نیست. هنگامی که از واژه‌هایی مانند بازی جوانمردانه، بازی منصفانه و یا گذشت و ایثار و رعایت اصول و ارزش‌های اخلاقی و انسانی در بازی‌ها و مسابقات ورزشی سخن به میان می‌آید، در حقیقت توجه ما به روح قوانین است و نه خود قوانین. در نتیجه برای توسعه ارزش‌های اخلاقی در ورزش می‌بایست در ابتدا به مطالعه و شناسایی ارزش‌ها و اصول اخلاقی پرداخت و سپس موانع و مشکلات پیش روی استقرار آنها را مرتفع نمود (نادریان جهرمی، ۱۳۹۰).

با وجود اهمیت ارزش‌های اخلاقی اما با در نظر گرفتن ماهیت اخلاق، در نتیجه تا کنون لیست روشن، منجسم و جهان‌شمولی برای ارزش‌های اخلاقی ورزش در نظر گرفته نشده است. در این راستا، رزاقی و همکاران (۱۳۹۵) با بهره‌گیری از دیدگاه کهلبرگ، شاخص‌های اخلاقی ورزش را شامل رفتار منصفانه، رفتار جوانمردانه و رفتار پهلوانی دانسته‌اند. همچنین، رضانی نژاد و همکاران (۱۳۸۲) در پژوهش خود به این نتیجه دست یافته‌اند که آموزش بهداشت، سلامتی، نیرومندی و پهلوانی از مهم‌ترین صفات و ارزش‌هایی است که در شاهنامه به آن اشاره شده است. این محققان تاکید داشته‌اند که تربیت بدنی

1. Caplan A, L. and Parent, B

و ورزش در فرهنگ ایران از گسترش و غنای زیادی برخوردار بوده است و می‌توان برخی صفات، نمادها و رفتارهای مثبت این فرهنگ را در تربیت ورزشی به کار برد. یونسکو در سال ۱۹۷۸ و طی منشور بین‌المللی تربیت‌بدنی و ورزش، دامنه گسترده‌ای از ارزش‌های اخلاقی ورزش را بیان کرده است. در این بیانیه آمده است تربیت‌بدنی و ورزش باید به دنبال توسعه ارتباطات بین افراد با تمایلات، آرزوها، ملیت و عقاید مختلف باشد. درک احترام متقابل، احترام به راستی و درستی و شان و منزلت افراد باشد (مورای، ۲۰۱۰). همچنین، مجمع بین‌المللی مبارزه با دوپینگ (۲۰۰۳)، بیان کرده است که ورزش می‌بایست در حفظ ارتقاء سلامت، در وجدانیت، آموزش فرهنگ و فعالیت‌بدنی و در ارتقاء درک بین‌المللی و صلح نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد. موسسه ضد دوپینگ آمریکا (۲۰۱۱) طی که بر روی ۴۴۴۳ نفر از افراد بین ۱۸ تا ۶۴ سال در این کشور انجام داده است و مهم‌ترین ارزش‌هایی که از طریق ورزش تقویت می‌شوند را به ترتیب شامل صداقت، بازی جوانمردانه، احترام به دیگران، به کار بستن بیشترین تلاش، کار تیمی، سرگرمی، سخت‌کوشی، نظم و انضباط فردی، عزت نفس، دوستی بین افراد با زمینه‌های اعتقادی و نژادی مختلف، مهربانی، تشویق برای انجام کارهای جدید، وحدت، رقابت و در آخر پیروزی معرفی کرده است. برانوا^۲ (۲۰۱۵)، نیز مهم‌ترین ارزش‌هایی که از طریق ورزش قابل ترویج و اشاعه می‌باشد را شامل هماهنگی، احترام و صمیمیت، خلایقیت، کمک و یاری، وحدت، مشارکت، روح شهروندی و دموکراسی، عدالت و صداقت می‌داند.

علاوه بر موارد فوق، تحقیقات متعددی در زمینه اصول ارزش‌های اخلاقی در کشورهای مختلف جهان انجام شده است. به طور نمونه مرکز اخلاق در ورزش کانادا، ارزش‌های اخلاقی مورد نظر جهت ترویج و نهادینه‌سازی در ورزش این کشور را شامل عدالت، تعالی، سرگرمی و شادی، بازی جوانمردانه، احترام به دیگران، مسئولیت‌پذیری و راستی و درستی می‌داند (شاخص‌های سلامت کانادا، ۲۰۱۲). سازمان قهرمانی اروپا (۲۰۱۶)، ارزش‌های ورزش را در دو بعد فردی و سازمانی شامل ارزش‌های ورزش قهرمانی، رقابت، تعالی، بازی جوانمردانه و منش ورزشی، نظم و انضباط، توسعه فردی، تناسب اندام، برابری، مشارکت و فعالیت، ارزش‌های سازمانی ورزش، انسجام، اتحاد مسئولیت محیطی و اجتماعی و نوآوری دانسته است. همچنین روسا^۳ (۲۰۱۵) ارزش‌های اخلاقی ورزش را جهت نهادینه‌سازی و آموزش توسط مربیان ورزشی در کشور پرتقال را در سه سطح شهروندی (مشارکت، احترام به استانداردها و احترام به محیط)، بین فردی (همدلی، همکاری، همبستگی و احترام به دیگران) و فردی

-
1. Murray, T. H
  2. U.S. Anti-Doping Agency
  3. Bruno Avelar Rosa
  4. Canadian Index of Wellbeing
  5. Rosa, Bruno Avelar

(پیروزی، اعتماد به نفس، استقلال، مسئولیت پذیری و عزت نفس) تعریف نموده است. در ایران نیز حلبیان (۱۳۹۱) به شناسائی و اولویت‌بندی معیارهای اخلاقی در ورزش حرفه‌ای پرداخته است. وی در این پژوهش معیارهای اخلاقی را به معیارهای تربیتی، روانشناختی، قانونی، اقتصادی و فرهنگی-اجتماعی اخلاق در ورزش حرفه‌ای ایران تقسیم‌بندی نموده است. وی مولفه‌هایی مانند توهین نکردن به حریف در میدان مسابقه، قانون‌مداری بجای رابطه‌مداری، آموزش ارزش‌های اخلاقی از اولین روزهای شروع به ورزش، عدم پرداخت رشوه و زدوبندهای مالی و پرهیز از خودخواهی و غرور بیش از حد را از معیارهای اخلاقی در ورزش حرفه‌ای بیان کرده‌اند. مشکلات و چالش‌های اخلاقی را می‌توان در ورزش کشورهای مختلف کم و بیش مشاهده نمود. به طور مثال مطالعات انجام شده به وسیله هالمن و پتری (۲۰۱۳) نشان داده است کشور هلند با مشکلات و چالش‌های اخلاقی در سطوح بالای ورزش قهرمانی روبرو است. این مشکلات شامل دوپینگ، خشونت و فساد مالی. در این راستا، وزارت آموزش و فرهنگ تلاش‌های زیادی را در راستای رهایی از این معضل انجام داده است. سایمن (۲۰۱۶) نیز در تحقیق خود مسائل اخلاقی در رسانه‌های ورزشی ترکیه را بررسی نمود. نتایج تحقیق نشان داد که رسانه‌های ورزشی به کدهای اخلاقی وفادار نبوده‌اند و به طور مکرر کدهای اخلاقی را نقض کرده‌اند. بنابراین این مطلب تأیید کننده عامل تأثیرگذار بودن رسانه‌های ورزشی در رشد اخلاق می‌باشد. کلایبر و رابرتس (۲۰۱۶) در تحقیق خود با عنوان اثرات تجربه ورزشی در توسعه شخصیت اجتماعی به این نتیجه رسیدند که تأکید بیش از حد بر پیروزی، مشکلات اخلاقی برای ورزشکاران ایجاد می‌کند و جامعه‌پذیری را کاهش می‌دهد. فتر (۲۰۱۱) نیز برای توسعه ورزش قهرمانی از طریق توسعه فرهنگی شاخص‌هایی مانند تعداد میزبانی رقابت‌های ورزشی و حمایت از ستارگان و نخبگان ورزش ارائه و به طور آشکار بر عوامل اثر گذار بر توسعه کمی ورزش قهرمانی تأکید کرده‌اند.

همانگونه که در مرور مطالعات انجام شده قابل استنباط است، اگر چه برخی مفاهیم و ارزش‌های اخلاقی مشترکی در تحقیقات مختلف قایل مشاهده است اما به لحاظ تفاوت کشورها در اصول و ارزش‌های اعتقادی، دینی، سنتها و آداب، ارزش‌های اخلاقی نیز از آنها متاثر و منتج می‌شود و در نتیجه موجب تفاوت ارزش‌های اخلاقی در جوامع مختلف می‌گردد. کشور ایران نیز با توجه به برخورداری از ریشه‌های دینی و ملی غنی، می‌تواند توسعه دهنده ارزش‌های اخلاقی متفاوتی باشد و مطالعه و شناسایی و شکل‌دهی مفهومی این ارزش‌ها به عنوان اولین قدم در راستای توسعه ارزش‌های

-
1. Hallmann, K., Petry
  2. Simon
  3. Kleiber & Roberts
  4. Fetter

اخلاقی در ورزش کشور است. از این‌رو در مقاله حاضر ارزش‌های اخلاقی در ورزش ایران مورد شناسایی، الگوسازی و تبیین قرار گرفته است.

روش‌شناسی پژوهش

با توجه به ماهیت پیچیده اصول و ارزش‌های اخلاقی و در راستای شناسایی و الگوسازی این ارزش‌ها در ورزش کشور، این پژوهش از رویکرد کیفی و از روش گراند تئوری بهره گرفته است. گراند تئوری شامل سبک‌های متعددی است که در این پژوهش از ره‌یافت ظاهر شونده‌آمربوط به اثر گلیرز^۳ (۱۹۹۲)، در تحلیل داده‌ها بهره گرفته شد. هدف این ره‌یافت شکل دادن به فرضیه‌ها بر اساس ایده‌های مفهومی است تا از طریق مقایسه مستمر داده‌ها، آنچه در حال روی دادن است، مفهوم‌سازی شود (گلیرز، ۱۹۹۲). پژوهش کیفی برای درک و تبیین پدیده‌های اجتماعی، از داده‌های حاصله از مصاحبه‌ها، مستندات، مشاهده‌ها و غیره استفاده می‌کند. در مرحله اول پژوهش، تیم تحقیق از طریق مطالعه پیشینه تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه‌ای و مشخص نمودن هفت حوزه مطالعاتی مرتبط با ارزش‌های اخلاقی شامل (منابع دینی، سند چشم‌انداز و اسناد بالادستی کلان و ورزش کشور، منابع مرتبط با المپیک و سایر نهادهای بین‌المللی ورزشی، منابع مرتبط با پهلوانان و چهره‌های برتر اخلاق و فرهنگ ورزش کشور، منابع مرتبط با ورزش قهرمانی، منابع مرتبط با محیط‌های سازمانی ورزش کشور و در نهایت منابع اخلاقی مورد تاکید در ورزش کشورهای منتخب)، فهرست مقدماتی شاخص‌های پیش‌بین شناسایی شد. این فهرست به عنوان سؤالات مصاحبه و ابزار اولیه جمع‌آوری داده‌ها مدنظر قرار گرفت. سپس راهنمای مصاحبه تدوین و محقق قبل از انجام مصاحبه با هریک از نخبگان آگاه، راهنمای مصاحبه برای آن‌ها ارسال نمود. در مرحله بعد مصاحبه‌های کیفی نیمه-ساختارمند و عمیق با (n=۲۵ نفر) نخبگان آگاه از موضوع پژوهش به عمل آمد. معیار انتخاب نخبگان، برخورداری از دانش تخصصی در زمینه اخلاق در ورزش و یا تجربه کار عملی و اجرایی بوده است. پنج مرحله اساسی ولی نه لزوماً پی‌درپی که در مسیر پردازش یافته‌ها استفاده شد شامل: ۱. انتخاب شرکت‌کنندگان، ۲. جمع‌آوری داده‌ها، ۳. منظم‌سازی یافته‌ها، ۴. تجزیه و تحلیل یافته‌ها، و ۵. ارائه راهبردهای اجرایی بود (بازرگان، ۱۳۸۷).

سپس با استفاده از روش نمونه‌گیری نظری با ۲۵ نفر از افراد جامعه، مصاحبه‌های کیفی انجام شد. نمونه‌گیری نوعی طرح نمونه‌گیری غیراحتمالی هدفدار است که در پژوهش‌های کیفی از آن

-
1. Grounded Theory
  2. Emergent
  3. Glaser

استفاده می‌شود. انجام مصاحبه‌ها تا حد اشباع نظری ادامه یافت. به این معنی که دیگر یافته‌های مصاحبه و داده‌ها به گونه‌ای نبوده است که طبقات جدید و متفاوتی را ایجاد کند و یا به ویژگی‌های طبقات موجود بیفزاید. در این حالت داده‌های اضافی کمک به تکمیل و مشخص کردن مقوله دیگری نمی‌کند و نمونه‌ها از آن پس مشابه به نظر می‌رسند. مصاحبه شونده‌گان، از چهار حیطه دینی- مذهبی (چهار نفر)، علمی (نه نفر)، اجرایی (هفت نفر) و ورزشی (پنج نفر) که آشنا با حوزه پژوهش بودند، انتخاب شدند. این افراد شامل متخصصین اخلاق در ورزش، مدیران و متخصصان اجرایی در ورزش کشور، قهرمانان و مربیان ملی و بین‌المللی و صاحب نظران و اعضاء هیأت علمی بودند. پس از انجام مصاحبه، تجزیه و تحلیل یافته‌ها با استفاده از روش زمینه‌محور صورت گرفت. به این صورت که پس از اجرا و ویرایش مصاحبه‌ها نظرات مختلف، در گروه‌های مفهومی یکسان، کدگذاری و طبقه‌بندی و سپس به صورت کیفی تحلیل شدند. کدگذاری در این تحقیق به صورت باز و محوری انجام شد. لازم به ذکر است جهت تعیین روایی و پایایی در روش کیفی از مقبولیت، قابلیت انتقال و قابلیت تأییدپذیری استفاده گردید. مقبولیت درجه اعتماد به واقعی بودن یافته‌ها برای شرکت‌کنندگان است که روش‌هایی را برای افزایش مقبولیت پیشنهاد شده که شامل: منابع متعدد، تحلیلگران متعدد و روش‌های متعدد می‌باشد. در این راستا، با استفاده از منابع گوناگون مانند افراد آگاه و منابع مکتوب به جمع‌آوری داده‌ها پرداخته شد. همچنین، در روند انجام مصاحبه‌ها و تحلیل داده‌ها از مشاوران نتایج پژوهش مرتبط بهره گرفته شد. قابلیت انتقال، نشانگر تعمیم‌پذیری آنها به سایر گروه‌ها و محیط‌های مشابه است که با استخراج و ارایه حداکثری داده‌ها (تا جایی که ممکن باشد)، تاحدودی این بخش از روایی پژوهش نیز تأمین می‌گردد. در پژوهش حاضر نیز با مرور متعدد مصاحبه‌ها و استخراج حداکثری و غیرتکراری مطالب سعی بر اجرای این توصیه گردید. همچنین، تلاش شد با توجه به تخصص و جایگاه سازمانی هریک از مصاحبه‌شونده‌گان و لحاظ کردن این موضوع در انتخاب آن‌ها، احتمال انتقال مفاهیم به سایر محیط‌ها افزایش داده شود. علاوه بر این، جهت بررسی پایایی مصاحبه‌ها از روش پایایی توافق درون‌موضوعی دو کدگذار (ارزیاب)، استفاده شد و میزان پایایی بین دو کدگذار برابر با ۸۳٪ بدست آمد. با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از ۶۰ درصد می‌باشد، قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها مورد تأیید بوده و می‌توان گفت میزان پایایی تحلیل مصاحبه کنونی مناسب است.

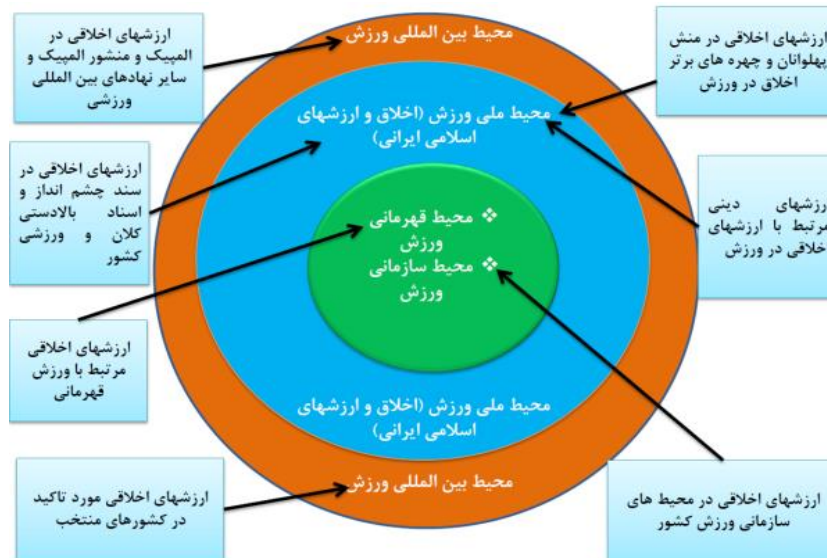
نتایج

همانگونه که در بخش روش‌شناسی ذکر گردید، در این پژوهش، ابتدا ورزش و ارزش‌های اخلاقی در ورزش را در سه سطح محیطی شامل، محیط بین‌المللی، محیط ملی و محیط تخصصی (محیط

1. Credibility

قهرمانی و سازمانی ورزش) دسته‌بندی شده و ارزش‌های اخلاقی را در این سه محیط در مجموع در هفت طبقه قرار گرفته است و در مرحله بعد به بررسی، شناسایی و تبیین این ارزش‌ها پرداخته شده است.

شکل ۱- مدل مفهومی محیط شکل دهنده و منابع ارزش‌های اخلاقی در ورزش

یافته‌های پژوهش با استفاده از تحلیل همزمان و همچنین فرآیند کدگذاری، هنگام و پس از انجام مصاحبه‌ها به دست آمد. در ادامه نتایج کدگذاری‌ها به تفکیک ارائه می‌شود. نتایج جدول (۱) پس از انجام مصاحبه و تحلیل منابع مرتبط، جهت شناسایی کدها و ارزش‌های اخلاقی مربوطه بدست آمده است. همانگونه مشاهده می‌شود، تعداد شش ارزش مورد شناسایی قرار گرفته است. همچنین سعی گردید منابع و موارد استنادی در تایید ارزش‌های شناسایی شده مستخرج از مصاحبه‌ها در انتهای هر بخش آورده شود. نتایج این جدول به عناصر توسعه ارزش‌های اخلاقی در ورزش بر مبنای علوم دینی اشاره دارد. نتایج نشان می‌دهد ارزش‌های اخلاقی در سطح فردی بر ویژگی‌های رقابتی برتری جویی و مبارزه فیزیکی و جسمانی اشاره دارد؛ به طوری که این جنبه از اخلاق فردی در نوع رفتار پهلوانانه و رفتار جوانمردانه به رشد و توسعه ارزش‌های اخلاقی کمک می‌نماید. همچنین در سطح حرفه‌ای؛ بواسطه در برداشتن قواعد نزاکتی و تاسیسی بر عناصر نزاکتی (مانند اطاعت از قوانین و مقررات حتی وقتی کسی نظارت نمی‌کند و عدم تجاوز به حقوق دیگران و

تشریک مساعی با دیگران) و تاسیسی (مانندکشف نقائص و کمبودها در سازمان و تلاش برای حل آن‌ها) تاکید دارد.

جدول ۱- کدها و ارزش‌های اخلاقی مبتنی بر اصول دینی

ردیف	کد شناسایی شده	ارزش تجمع شده	نوع ارزش اخلاقی	سطح تدوین الگوی ارزش‌های اخلاق	عناصر نهاده‌ینه سازی ارزش‌های اخلاقی
۱	استنادشده	پیروزی بر نفس سرکش خود، جهاد با نفس آماره، تهذیب نفس	فردی	سطح فردی- رفتاری	رقابتی و برتری جویی(رفتار پهلوانانه)
		(صحیفه نور، ج ۶، ص ۱۴۶)، (عاملی، ۱۴۰۹: ۱۶۱)، (صحیفه امام، ج ۱۸: ۱۵۱)، (صحیفه امام، ج ۷: ۲۶۱ و ۳۷۴)، (مجلسی، ۱۴۰۴: ۱۵۳؛ حرانی، ۱۴۰۴: ۴۷؛ ابی فراس، ۱۴۰۴: ۱۲۲)			
۲	استنادشده	تواضع و فروتنی پرهیز از غرور	فردی	سطح فردی- رفتاری	رقابتی و برتری جویی(رفتار پهلوانانه)
		(محرم زاده و همکاران، ۱۳۹۲)، (خانابایی شوب، ۱۳۹۵: ۱۵)، (صبوری، ۱۳۸۲)، (ایران، ۷۶/۶/۱۶)			
۳	استنادشده	تقوا، ایمان، یاد خدا، پرهیزگاری	فردی	سطح فردی- رفتاری	رقابتی و برتری جویی(رفتار پهلوانانه)
		(خانابایی شوب، ۱۳۹۵: ۱۵)، (صبوری، ۱۳۸۲)، (ایران، ۷۶/۶/۱۶)، (صحیفه امام، ج ۱۸: ۱۵۱)، (محرم زاده و همکاران، ۱۳۹۲)،			
۴	استنادشده	حمایت از مظلوم، گذشت و بخشش، خدمت بهینه به خلق، سبقت در کار خیر	فردی و حرفه ای	سطح میانی- تلفیقی	مبارزه فیزیکی و جسمانی (رفتار جوانمردانه)- نزاکتی(اطاعت از قوانین و مقررات حتی وقتی کسی نظارت نمیکنند)
		(نهج البلاغه: ۴۵۹)، (صبوری، ۱۳۸۲)			
۵	استنادشده	رقابت شرافتمندانه، رقابت جوانمردانه	فردی و حرفه ای	سطح میانی- تلفیقی	مبارزه فیزیکی و جسمانی (رفتار جوانمردانه)- نزاکتی(عدم تجاوز به حقوق دیگران)-تاسیسی(کشف نقائص و کمبودها در سازمان و تلاش برای حل آنها)
		(مجموعه ورام: ۲۳)، (صحیفه نور، ج ۶، ص ۴۹)			
۶	استنادشده	روح تعاون، جمع‌گرایی تیم‌گرایی	حرفه ای	سطح میانی- تلفیقی	اختیاری و گزینشی(رفتار منصفانه)-نزاکتی(تشریک مساعی با دیگران)
		(صحیفه امام، ج ۷: ۲۶۱ و ۳۷۴)، (مصاحبه‌ها، ص ۱۶۱)			

جدول (۲)، ارزش‌های اخلاقی شناسایی شده در خصوص تاریخ و آیین پهلوانی ورزش ایران که بخشی طریق مطالعات کتابخانه‌ای و بخشی از طریق مصاحبه بدست آمده است را نشان می‌دهد. در این مولفه، تعداد ۱۰ ارزش شناسایی گردید. توسعه ارزش‌های اخلاقی تاریخی و آیین پهلوانی مستخرج از مصاحبه‌ها در سطح فردی؛ بر جنبه‌های اختیاری و گزینشی، مبارزه فیزیکی و جسمانی، رقابتی و برتری‌جویی اشاره دارد. از این رو طبق این شاخص توسعه اخلاق فردی از نوع رفتار منصفانه، جوانمردانه، پهلوانانه می‌باشد. از سویی دیگر، ارزش‌های شناسایی شده در سطح حرفه‌ای؛ بر دو ویژگی قواعد نزاکتی (مانند اطاعت از قوانین و مقررات حتی وقتی کسی نظارت نمی‌کند و کمک به دیگران در انجام کارها) و قواعد تاسیسی (مانند ارائه تصویر مطلوب از سازمان ورزشی) تاکید دارد.

جدول ۲- کدها و ارزش‌های اخلاقی مبتنی بر تاریخ و آیین پهلوانی ورزش ایران

ردیف	کد شناسایی شده	ارزش تجمع شده	نوع اخلاق	سطح تدوین الگوی ارزش‌های اخلاق	عناصر نهادینه سازی ارزش‌های اخلاقی
۱	گذشت و بخشش خیرخواهی و نیکوکاری، سخاوت و بخشندگی، ایثار مال و جان، نیک خواهی، مثبت گرایی، یاری محرومان و سطح فردی-رفتاری ضعیفان، دستگیری از فرودستان و نیازمندان	سخاوت و بخشندگی	فردی	سطح میانی- تلفیقی	مبارزه فیزیکی و جسمانی (رفتار جوانمردانه)- نزاکتی (اطاعت از قوانین و مقررات حتی وقتی کسی نظارت نمی‌کند)
استناد شده	(طالبیان نیا و همکاران، ۱۳۸۷)، (نیکلاس، ۱۹۹۸)، (پاک نژاد، ۱۳۶۰: ۶۳)				
۲	شکر و یاد خدا، یاد خدای توکل به خدا شکیبایی حق شناسی	توکل به خدا	فردی	سطح فردی- رفتاری	رقابتی و برتری جویی (رفتار پهلوانانه)
استناد شده	(نیکلاس، ۱۹۹۸)، (طالبیان نیا و همکاران، ۱۳۸۷)، (شاکری، ۱۳۸۲)				
۳	تکریم و احترام به پیشکسوتان احترام به بزرگان و پیشکسوتان	احترام به پیشکسوتان	فردی- حرفه ای	سطح میانی- تلفیقی	اختیاری و گزینشی (رفتار منصفانه)- تاسیسی (ارائه تصویر مطلوب از سازمان ورزشی)
استناد شده	(تهرانچی، ۱۳۸۵: ۳۹)، (توماس و همکاران، ۲۰۰۵)، (طالبیان نیا و همکاران، ۱۳۸۷)				

ادامهٔ جدول ۲- کدها و ارزش‌های اخلاقی مبتنی بر تاریخ و آیین پهلوانی ورزش ایران

ردیف	کد شناسایی شده	ارزش تجمیع شده	نوع اخلاق	سطح تدوین الگوی ارزش‌های اخلاق	عناصر نهادینه سازی ارزش‌های اخلاقی
۴	شجاعت، شجاعت و اقتدار	شجاعت	فردی	سطح فردی- رفتاری	مبارزه فیزیکی و جسمانی (رفتار جوانمردانه)
	استنادشده (طالبیان نیا و همکاران، ۱۳۸۷)، (پاک نژاد، ۱۳۶۰: ۶۳)				
۵	جوانمردی	جوانمردی	فردی	سطح فردی- رفتاری	مبارزه فیزیکی و جسمانی (رفتار جوانمردانه)
	استنادشده (میکنر، ۱۹۷۶)، (تهرانچی، ۱۳۶۴: ۱۴۱-۱۳۸)، (کاشف، ۱۳۸۰: ۴)، (پیرسون، ۲۰۰۳: ۸۵)				
۶	راستگویی، راستی و درستی، صداقت، صداقت و راستگویی	صداقت	فردی	سطح فردی- رفتاری	اختیاری و گزینشی (رفتار منصفانه)
	استنادشده (شعبانی بهار، ۱۳۸۴: ۱۵۶-۱۵۵)، (طالبیان نیا و همکاران، ۱۳۸۷)، (کاشف، ۱۳۸۰: ۴)				
۷	پارسایی، ایمان	ایمان	فردی	سطح فردی- رفتاری	رقابتی و برتری جویی (رفتار پهلوانانه)
	استنادشده (کریمی، ۱۳۹۲: ۲۷-۲۶)، (کیهان ورزشی - شماره ۵۷، ۱۳۳۵/۱۰/۲۲)				
۸	نیک نیتی، دوری از حسد، اخلاص اخلاص در عمل	اخلاص و نیک نیتی	فردی	سطح فردی- رفتاری	رقابتی و برتری جویی (رفتار پهلوانانه)
	استنادشده (آقاپور، ۱۳۹۰)، (طالبیان نیا و همکاران، ۱۳۸۷)، (واعظ کاشفی، ۱۳۵۰)، (ریاضی و همکاران، ۱۳۸۷)				
۹	پرهیز ار غرور، فروتنی	فروتنی	فردی	سطح میانی- تلفیقی	رقابتی و برتری جویی (رفتار پهلوانانه)-نزاکتی (کمک به دیگران در انجام کارها)
	استنادشده (تهرانچی، ۱۳۶۴: ۱۴۱-۱۳۸)، (شاگری، ۱۳۸۲)، (نیکلاس، ۱۹۹۸)				
۱۰	ملی گرایی، عشق به میهن، شرافت و عزت ملی، غیرت	ملی گرایی	حرفه ای	ساختاری- نهادی- رسانه ای	تاسیسی (ارائه تصویر مطلوب از سازمان ورزشی)
	استنادشده (طالبیان نیا و همکاران، ۱۳۸۷)، (راد و همکاران، ۲۰۰۷)				

جدول (۳)، ارزش‌های اخلاقی شناسایی شده در خصوص المپیک و منشور المپیک و سایر نهادهای بین‌المللی ورزشی که بخشی طریق مطالعات کتابخانه‌ای و بخشی از طریق مصاحبه بدست آمده است را نشان می‌دهد. در این مولفه، تعداد شش ارزش شناسایی گردید. توسعه ارزش‌های اخلاقی المپیک و منشور المپیک و سایر نهادهای بین‌المللی ورزشی مستخرج از مصاحبه‌ها در سطح فردی؛ بر جنبه مبارزه فیزیکی و جسمانی و جنبه رقابتی و برتری جویی اشاره دارد. از این‌رو طبق این شاخص توسعه اخلاق فردی از نوع رفتار جوانمردانه و پهلوانانه می‌باشد. از طرفی ارزش‌های شناسایی شده در سطح حرفه‌ای؛ بر دو ویژگی قواعد نزاکتی (عدم تجاوز به حقوق دیگران و تشریک مساعی با دیگران) و قواعد تاسیسی (مانند کشف نقائص و کمبودها در سازمان و تلاش برای حل آن‌ها) تاکید دارد.

جدول ۳- کدها و ارزش‌های اخلاقی مبتنی بر المپیک و منشور المپیک و سایر نهادهای بین‌المللی ورزشی

ردیف	کد شناسایی شده	ارزش تجمیع شده	نوع ارزش اخلاقی	سطح تدوین الگوی ارزش‌های اخلاق	عناصر نهادینه سازی ارزش‌های اخلاقی
۱	تعالی	تعالی و رشد	حرفه ای	ساختاری- نهادی- رسانه ای	تاسیسی (توجه به مداوت تغییرات سالم و مثبت در سازمان)
استناد شده	(گرین، ۲۰۰۸)، (سین، ۱۹۹۹)، (کمیته بین المللی المپیک، ۲۰۰۸)، (کوپر و دیاس، ۲۰۱۲ و لی ۲۰۰۷)، (جکسون و پالمرو، ۱۳۸۳)، (پری، ۲۰۰۶)، (امیر حسینی، ۱۳۸۳)، (کوپر و دیاس، ۲۰۱۲ و لی ۲۰۰۷)، (رونی، ۲۰۱۲)				
۲	احترام، احترام به دیگران	نوع دوستی	فردی-حرفه ای	سطح میانی- تلفیقی	مبارزه فیزیکی و جسمانی (رفتار جوانمردانه)-نزاکتی (کمک به دیگران در انجام کارها)
استناد شده	(گرین، ۲۰۰۸)، (سین، ۱۹۹۹)، (کمیته بین المللی المپیک، ۲۰۰۸)، (کوپر و دیاس، ۲۰۱۲ و لی ۲۰۰۷)				
۳	شکیبایی و تحمل	صبر و شکیبایی	اخلاق فردی	سطح فردی- رفتاری	مبارزه فیزیکی و جسمانی (رفتار جوانمردانه)
استناد شده	(سین، ۱۹۹۹)				

ادامه جدول ۳- کدها و ارزش‌های اخلاقی مبتنی بر المپیک و منشور المپیک و سایر نهادهای بین‌المللی

ورزشی

ردیف	کد شناسایی شده	ارزش تجميع شده	نوع ارزش اخلاقی	سطح تدوين الگوی ارزش- های اخلاق	عناصر نهادهای سازی ارزش‌های اخلاقی
۴	برابری، عدم تبعیض، همبستگی، دوستی	دوستی و همبستگی	فردی-حرفه ای	سطح میانی- تلفیقی	مبارزه فیزیکی و جسمانی (رفتار جوانمردانه)-نزاکتی (تشریک مساعی با دیگران)
	استنادشده		(گرین، ۲۰۰۸)، (سین، ۱۹۹۹)		
۵	آزاد منشی و جوانمردی	آزاد منشی و جوانمردی	فردی-حرفه ای	سطح میانی- تلفیقی	مبارزه فیزیکی و جسمانی (رفتار جوانمردانه)- نزاکتی (عدم تجاوز به حقوق دیگران)- تاسیسی (کشف نقائص و کمبودها در سازمان و تلاش برای حل آنها)
	استنادشده		(سین، ۱۹۹۹)، (امیر حسینی، ۱۳۸۳)		
۶	مسولیت پذیری، عدالت، صلح	مسولیت پذیری و عدالت و صلح	فردی-حرفه ای	سطح میانی- تلفیقی	رقابتی و برتری جویی (رفتار پهلوانانه)- نزاکتی (اطاعت از قوانین و مقررات حتی وقتی کسی نظارت نمی‌کند)
	استنادشده		(شینک و هانرامان، ۱۳۹۳)، (امیر حسینی، ۱۳۸۳)، (کواکلی، ۲۰۰۹: ۴۵۴)، (نیک شعار، ۱۳۸۷، ۵۲-۵۱)، (آگی، ۲۰۰۴)، (نوابخش و جوانمرد، ۱۳۸۸: ۱۳۹-۱۳۸)، (التیامی نیا و عزیزآبادی، ۱۳۹۴)، (انورالخولی، ۱۳۸۳: ۷۳-۷۲)، (لورمور و بودر، ۱۳۹۱: ۱)، (گرین، ۲۰۰۸)، (کوپر و دیاس، ۲۰۱۲)، (سین، ۱۹۹۹)، (کوپر و دیاس، ۲۰۱۲ و لی، ۲۰۰۷)، (شریف، ۱۳۸۳: ۷)، (سجادی، ۱۳۸۸)		

جدول (۴)، ارزش‌های اخلاقی شناسایی شده در خصوص اسناد بالادستی کلان و ورزش ایران که بخشی طریق مطالعات کتابخانه‌ای و بخشی از طریق مصاحبه بدست آمده است را نشان می‌دهد. در این مولفه، تعداد ۴ ارزش شناسایی گردید. لازم به ذکر است. با استناد به نتایج این جدول، توسعه

ارزش‌های اخلاقی مبتنی بر اسناد بالادستی کلان ورزش ایران مستخرج از مصاحبه‌ها در سطح حرفه‌ای؛ و بر ویژگی‌های نزاکتی (مانند عدم تجاوز به حقوق دیگران، کمک به دیگران در انجام کارها) و تاسیسی (ارائه تصویر مطلوب از سازمان) تاکید دارد.

جدول ۴- کدها و ارزش‌های اخلاقی مبتنی بر اسناد بالادستی کلان ورزش ایران

ردیف	کد شناسایی شده	ارزش جمع شده	نوع ارزش اخلاقی	سطح تدوین الگوی ارزش‌های اخلاق	عناصر نهادینه سازی ارزش‌های اخلاقی
۱	مردم - دوستی	مردم دوستی	حرفه ای	سطح ساختاری- نهادی- رسانه ای	نزاکتی (کمک به دیگران در انجام کارها)-تاسیسی (کشف نقائص در سازمان و تلاش برای حل آنها)
استنادشده	(وب سایت مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۵)				
۲	ایثارگری	ایثارگری	حرفه ای	ساختاری-نهادی- رسانه ای	نزاکتی (کمک به دیگران در انجام کارها)
استنادشده	(وب سایت مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۵)				
۳	عدالت- خواهی	عدالت محوری	حرفه ای	سطح ساختاری- نهادی- رسانه ای	تاسیسی (ارائه تصویر مطلوب از سازمان)-نزاکتی (عدم تجاوز به حقوق دیگران)
استنادشده	(قالیباف، ۱۳۸۹: ۱۵۱-۱۴۵؛ سازمان تربیت بدنی کشور، ۱۳۸۴)، (وب سایت مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۵)				
۴	جوانمردی	جوانمردی	حرفه ای	ساختاری-نهادی- رسانه ای	نزاکتی (عدم تجاوز به حقوق دیگران)-تاسیسی (کشف نقائص و کمبودها در سازمان و تلاش برای حل آنها)
استنادشده	(قالیباف، ۱۳۸۹: ۱۵۱-۱۴۵؛ سازمان تربیت بدنی کشور، ۱۳۸۴)				

جدول (۵)، ارزش‌های اخلاقی شناسایی شده در محیط‌های سازمانی ورزش ایران را که بخشی از آن طریق مطالعات کتابخانه‌ای و بخشی از طریق مصاحبه بدست آمده است را نشان می‌دهد. در این مولفه، تعداد ۱۰ ارزش شناسایی گردید. با استناد به نتایج این جدول، توسعه ارزش‌های اخلاقی مبتنی بر محیط‌های سازمانی ورزش ایران مستخرج از مصاحبه‌ها در سطح فردی بر ویژگی‌های اختیاری و گزینشی، مبارزه فیزیکی و جسمانی، رقابتی و برتری جویی اشاره دارد. بنابراین این شاخص‌ها در ابعاد رفتار منصفانه، جوانمردانه و پهلوانانه به رشد و توسعه ارزش‌های اخلاقی کمک می‌نماید. از طرفی ارزش‌های شناسایی شده در سطح حرفه‌ای؛ بر دو ویژگی قواعد نزاکتی (اطاعت از قوانین و

مقررات حتی وقتی کسی نظارت نمی‌کند) و قواعد تاسیسی (توجه به تغییرات سالم و مثبت در سازمان ورزشی) تاکید دارد.

جدول ۵- کدها و ارزش‌های اخلاقی مبتنی بر محیط‌های سازمانی ورزش ایران

ردیف	کد شناسایی شده	ارزش تجميع شده	نوع ارزش اخلاقی	الگوی ارزش‌های اخلاق	عناصر نهادینه سازی ارزش‌های اخلاقی
۱	تهذيب نفس	تهذيب نفس	فردی	فردی- رفتاری	رقابتي و برتری جویی (رفتار پهلوانانه)
استنادشده		(نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۶۰ و ۲۰)			
۲	جوانمردی	جوانمردی	حرفه ای	ساختاری- نهادی- رسانه ای	نزاکتی(عدم تجاوز به حقوق دیگران)-تاسیسی(کشف نقائص و کمبودها در سازمان و تلاش برای حل آنها)
استنادشده		(نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۸۳-۷۲)			
۳	عدالت و عدم تبعیض، عدالت و انصاف	عدالت و انصاف	حرفه ای	ساختاری- نهادی- رسانه ای	تاسیسی (ارائه تصویر مطلوب از سازمان)-نزاکتی (عدم تجاوز به حقوق دیگران)
استنادشده		(وود و ریمر، ۲۰۰۳)، (نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۲۰ و ۱۸۴-۱۷۱)، (کانتز و ویریچ، ۱۹۹۳: ۶۰)			
۴	کار تیمی	کار تیمی	حرفه ای	ساختاری- نهادی- رسانه ای	تاسیسی (توجه به تغییرات سالم و مثبت در سازمان ورزشی)-نزاکتی (تشریک مساعی)
استنادشده		(برگمن، ۲۰۰۰)، (جوزفسون، ۲۰۰۶)، (نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۶۰)			
۵	ادب و احترام، احترام به دیگران، ارتباط سالم	ادب و احترام	حرفه ای	میانی- تلفیقی	اختیاری و گزینشی (رفتار منصفانه)- تاسیسی (ارائه تصویر مطلوب از سازمان ورزشی)
استنادشده		(قربانی و صفری، ۱۳۹۵)، (نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۲۱-۲۰)، (الوانی و رحمتی، ۱۳۸۶)			

ادامهٔ جدول ۵- کدها و ارزش‌های اخلاقی مبتنی بر محیط‌های سازمانی ورزش ایران

ردیف	کد شناسایی شده	ارزش تجميع شده	نوع ارزش اخلاقی	سطح الگوی ارزش‌های اخلاق	عناصر نهادینه سازی ارزش‌های اخلاقی
۶	مسئولیت پذیری	مسئولیت پذیری	حرفه ای	ساختاری- نهادی- رسانه ای	نزاکتی(اطاعت از قوانین و مقررات حتی وقتی کسی نظارت نمی کند)
		(نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۶۴-۶۰)			
۷	صداقت و پاکی	صداقت و پاکی	فردی-حرفه ای	میانی- تلفیقی	اختیاری و گزینشی(رفتار منصفانه)-نزاکتی (جلوگیری از ایجاد مشکلات با دیگران)
		(مککوال، ۲۰۰۵)، (کانتز و وبریچ، ۱۹۹۳: ۶۰)			
۸	تلاش و کوشش	تلاش و کوشش	فردی-حرفه ای	میانی- تلفیقی	مبارزه فیزیکی (رفتار جوانمردانه)- تاسیسی(توجه به تغییرات سالم ومثبت در سازمان ورزشی)
		(نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۴۴-۴۳)			
۹	قانون گرایی، نظم و انضباط	قانون گرایی	حرفه ای	ساختاری- نهادی- رسانه ای	نزاکتی(اطاعت از قوانین و مقررات حتی وقتی کسی نظارت نمی کند)
		(برکنریج، ۱۹۹۴)، (نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۲۲-۲۱ و ۶۰ و ۷۳-۸۳)، (چنچاراش و اسپیکتور، ۲۰۰۱)			
۱۰	برتری جویی، رقابت طلبی	برتری جویی	حرفه ای	میانی- تلفیقی	رقابتی و برتری جویی(رفتار پهلوانانه)- تاسیسی(توجه به تغییرات سالم ومثبت در سازمان ورزشی)
		(نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۲۰ و ۱۸۴-۱۷۱)			

جدول (۶)، ارزش‌های اخلاقی شناسایی شده که مورد تاکید در ورزش کشورهای مختلف بوده و بخشی از آن طریق مطالعات کتابخانه‌ای و بخشی از طریق مصاحبه بدست آمده است را نشان می‌دهد. در

این مولفه، تعداد ۱۲ ارزش شناسایی گردید. توسعه ارزش‌های اخلاقی مورد تاکید در ورزش کشورهای مختلف مستخرج از مصاحبه‌ها در سطح فردی به ویژگی‌های اختیاری و گزینشی، مبارزه فیزیکی و جسمانی، رقابتی و برتری جویی اشاره دارد. به طوری که این شاخص‌ها در ابعاد رفتار منصفانه، جوانمردانه و پهلوانانه به رشد و توسعه ارزش‌های اخلاقی کمک می‌نماید. همچنین ارزش‌های شناسایی شده در سطح حرفه‌ای؛ بر دو ویژگی قواعد نزاکتی (مانند جلوگیری از ایجاد مشکلات با دیگران) و قواعد تاسیسی (توجه به تغییرات سالم و مثبت در سازمان ورزشی) تاکید دارد.

جدول ۶- کدها و ارزش‌های اخلاقی مورد تاکید در ورزش کشورهای مختلف

ردیف	کد شناسایی شده	ارزش تجمع شده	نوع ارزش اخلاقی	سطح تدوین الگوی توسعه اخلاقی	عناصر توسعه و نهادینه سازی ارزش- های اخلاقی
۱	تعالی، توسعه فردی	تعالی	فردی	فردی- رفتاری	مبارزه فیزیکی و جسمانی (رفتار جوانمردانه)
استنادشده	(بلانچارد، ۱۳۸۷: ۵۴)، (شاخص‌های سلامت کانادا، ۲۰۱۲)، (سازمان قهرمانی اروپا، ۲۰۱۶)				
۲	اعتماد به نفس، استقلال، عزت نفس	اعتماد و عزت نفس	فردی	فردی- رفتاری	مبارزه فیزیکی و جسمانی (رفتار جوانمردانه)
استنادشده	(روسا، ۲۰۱۵)				
۳	مسئولیت پذیری	مسئولیت پذیری	فردی	ساختاری- نهادی- رسانه ای	نزاکتی (اطاعت از قوانین و مقررات حتی وقتی کسی نظارت نمی کند)
استنادشده	(روسا، ۲۰۱۵)، (شاخص‌های سلامت کانادا، ۲۰۱۲)				
۴	احترام به استانداردها	قانون مداری	حرفه ای	ساختاری- نهادی- رسانه ای	نزاکتی (اطاعت از قوانین و مقررات حتی وقتی کسی نظارت نمی کند)
استنادشده	(نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۶۹-۷۲)، (تندنویس، ۱۳۹۱)				

ادامه جدول ۶- کدها و ارزش‌های اخلاقی مورد تاکید در ورزش کشورهای مختلف

ردیف	کد شناسایی شده	ارزش تجمیع شده	نوع ارزش اخلاقی	سطح تدوین الگوی توسعه اخلاقی	عناصر توسعه و نهادینه سازی ارزش- های اخلاقی
	استناد شده	(شاخص های سلامت کانادا، ۲۰۱۲)، (تندنویس، ۱۳۹۱)، (طاهریان، ۱۳۸۹)، (سازمان قهرمانی اروپا، ۲۰۱۶)، (روسا، ۲۰۱۵)			
۶	استناد شده	احترام به محیط	فردی - حرفه ای	ساختاری - نهادی - رسانه ای	نزاکتی (جلوگیری از ایجاد مشکلات با دیگران)
	استناد شده	(خسروی زاده و همکاران، ۱۳۸۸)، (سازمان قهرمانی اروپا، ۲۰۱۶)، (روسا، ۲۰۱۵)			
۷	استناد شده	برابری، عدالت	فردی - حرفه ای	ساختاری - نهادی - رسانه ای	تاسیسی (ارائه تصویر مطلوب از سازمان) - نزاکتی (عدم تجاوز به حقوق دیگران)
	استناد شده	(شاخص های سلامت کانادا، ۲۰۱۲)			
۸	استناد شده	مشارکت و فعالیت، مشارکت جویی	فردی - حرفه ای	میانی - تلفیقی	اختیاری و گزینشی (رفتار منصفانه) - نزاکتی (تشریک مساعی با دیگران)
	استناد شده	(سازمان قهرمانی اروپا، ۲۰۱۶)، (روسا، ۲۰۱۵)، (نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۶۷-۶۶)			
۹	استناد شده	نظم و انضباط	نظم و انضباط	حرفه ای	ساختاری - نهادی - رسانه ای
	استناد شده	(سازمان قهرمانی اروپا، ۲۰۱۶)			
۱۰	استناد شده	بازی جوانمردانه و منش ورزشی، بازی جوانمردانه	فردی - حرفه ای	میانی - تلفیقی	مبارزه فیزیکی و جسمانی (رفتار جوانمردانه) - نزاکتی (عدم تجاوز به حقوق دیگران) - تاسیسی (کشف نقائص و کمبودها در سازمان و تلاش برای حل آنها)
	استناد شده	(طاهریان، ۱۳۸۹)، (نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۶۸-۶۷)			

ادامه جدول ۶- کدها و ارزش‌های اخلاقی مورد تاکید در ورزش کشورهای مختلف

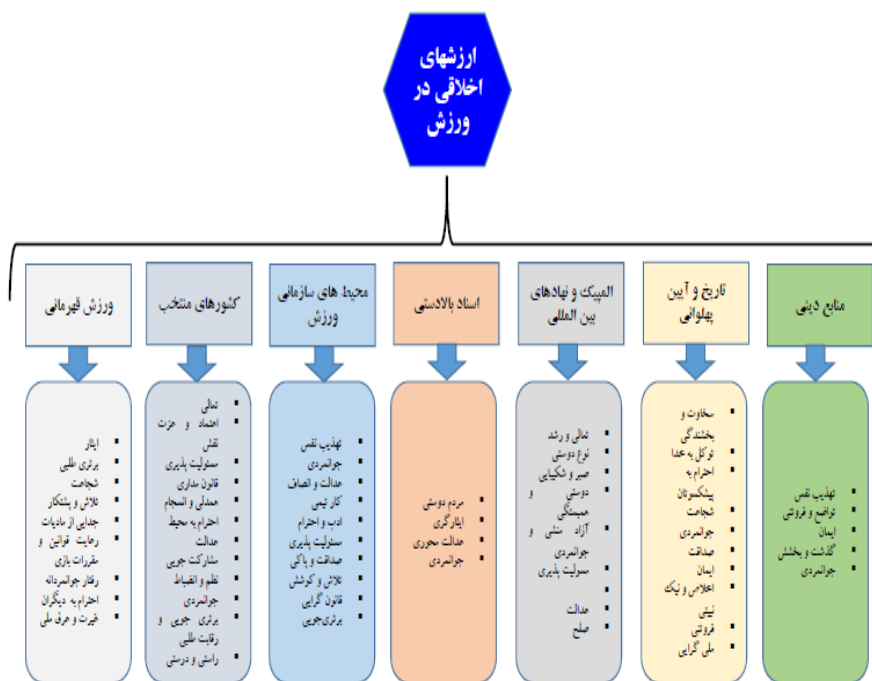
ردیف	کد شناسایی شده	ارزش تجمیع شده	نوع ارزش اخلاقی	سطح تدوین الگوی توسعه اخلاقی	عناصر توسعه و نهادینه سازی ارزش- های اخلاقی
۱۱	رقابت، پیروزی،	برتری جویی و رقابت طلبی	فردی- حرفه ای	میانی- تلفیقی	رقابتی و برتری جویی (رفتار پهلوانانه)- تاسیسی (توجه به تغییرات سالم و مثبت در سازمان ورزشی)
	استناد شده	(سازمان قهرمانی اروپا، ۲۰۱۶)			
۱۲	راستی و درستی	راستی و درستی	فردی- حرفه ای	میانی- تلفیقی	رقابتی و برتری جویی (رفتار پهلوانانه)- تاسیسی (توجه به تغییرات سالم و مثبت در سازمان ورزشی)
	استناد شده	(شاخص های سلامت کانادا، ۲۰۱۲)			

جدول (۷)، ارزش‌های اخلاقی شناسایی شده در خصوص ورزش قهرمانی بوده که بخشی از آن طریق مطالعات کتابخانه‌ای و بخشی از طریق مصاحبه بدست آمده است را نشان می‌دهد. در این مولفه، تعداد نه ارزش شناسایی گردید. یافته‌های مندرج در این جدول حاکی از آن است که توسعه ارزش‌های اخلاقی در ورزش قهرمانی مستخرج از مصاحبه‌ها در سطح فردی بر ویژگی‌های اختیاری و گزینشی، مبارزه فیزیکی و جسمانی، رقابتی و برتری جویی تاکید دارد. به طوری که این شاخص‌ها در ابعاد رفتار منصفانه، جوانمردانه و پهلوانانه به رشد و توسعه ارزش‌های اخلاقی کمک می‌نماید. همچنین ارزش‌های شناسایی شده در سطح حرفه‌ای؛ تنها بر ویژگی قواعد تاسیسی (مانند ارائه تصویر مطلوب از سازمان ورزشی) تاکید دارد.

جدول ۷- کدها و ارزش‌های اخلاقی در ورزش قهرمانی

ردیف	کد شناسایی شده	ارزش تجمع شده	نوع ارزش اخلاقی	سطح تدوین الگوی توسعه اخلاقی	عناصر توسعه و نهادینه سازی ارزش‌های اخلاقی
۱	از خود گذشتگی ایثار	ایثار	فردی	فردی-رفتاری	مبارزه فیزیکی (رفتار جوانمردانه)
استناد شده	(نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۱۰۰-۹۷)				
۲	برتری طلبی	برتری طلبی	فردی	فردی-رفتاری	رقابتی و برتری جویی (رفتار پهلوانانه)
استناد شده	(نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۱۰۰-۹۷)، (هولیهان، ۱۹۹۴)				
۳	شجاعت	شجاعت	فردی	فردی-رفتاری	مبارزه فیزیکی (رفتار جوانمردانه)
استناد شده	(نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۱۰۰-۹۷)				
۴	تلاش و پشتکار	تلاش و پشتکار	فردی	فردی-رفتاری	مبارزه فیزیکی (رفتار جوانمردانه)
استناد شده	(هاگز و کواکلی، ۱۹۹۱)، (هولیهان، ۱۹۹۴)، (نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۱۰۰-۹۷)				
۵	جدایی از مادیات	جدایی از مادیات	فردی	فردی-رفتاری	رقابتی و برتری جویی (رفتار پهلوانانه)
استناد شده	(نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۱۰۰-۹۷)				
۶	رعایت قوانین و مقررات بازی	رعایت قوانین و مقررات بازی	فردی	فردی-رفتاری	اختیاری و گزینشی (رفتار منصفانه)
استناد شده	(هولیهان، ۱۹۹۴)				
۷	رفتاری معقول و مناسب با روحیه ورزشکاری	رفتار جوانمردانه	فردی	فردی-رفتاری	مبارزه فیزیکی (رفتار جوانمردانه)
استناد شده	(هولیهان، ۱۹۹۴)				
۸	احترام به دیگران	احترام به دیگران	فردی-حرفه ای	سطح میانی-تلفیقی	اختیاری و گزینشی (رفتار منصفانه)- تاسیسی (ارائه تصویر مطلوب از سازمان ورزشی)
استناد شده	(هولیهان، ۱۹۹۴)				
۹	غیرت و ملی‌گرایی	غیرت و عرق ملی	حرفه ای	ساختاری-نهادی-رسانه ای	تاسیسی (ارائه تصویر مطلوب از سازمان ورزشی)
استناد شده	(هاگز و کواکلی، ۱۹۹۱)، (هولیهان، ۱۹۹۴)، (نادریان جهرمی، ۱۳۹۰: ۱۰۰-۹۷)				

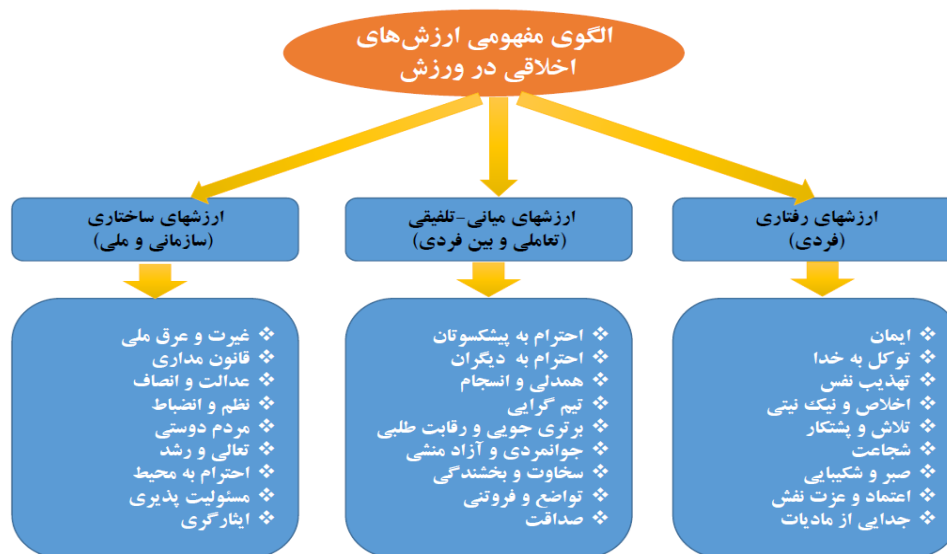
پس شناسایی ارزش‌ها (نشان‌ها) در مرحله کدگذاری باز، در مرحله کدگذاری محوری، با بررسی ۵۸ ارزش به دست آمده و ترکیب بیشتر آن‌ها و یافتن روابط مقدماتی بین مفاهیم، همانطور که در شکل (۲) مشاهده می‌شود، هفت مفهوم نهایی و بنیادی در خصوص ارزش‌های اخلاقی ورزش ایران دسته‌بندی و ترسیم گردید.

شکل ۲- کدگذاری محوری ارزش‌های اخلاقی ورزش ایران

در مرحله نهایی و پس از کدگذاری محوری، با استناد به نتایج تحقیقات بوکسبیل (۲۰۰۳) و خبیری و آقاپور (۱۳۸۷)، در مرحله کدگذاری انتخابی مدل ارزش‌های اخلاقی ورزش ایران تدوین گردید (شکل ۳). در این راستا، هفت مفهوم منابع دینی، سند چشم انداز و اسناد بالادستی، المپیک و سایر نهادهای بین‌المللی ورزشی، تاریخ و آیین پهلوانی، ورزش قهرمانی، محیط‌های سازمانی ورزش و در نهایت ارزش‌های اخلاقی مورد تاکید در ورزش کشورهای منتخب در سه مقوله رفتاری (فردی)، میان فردی (تعاملی و بین فردی) و ساختاری (سازمانی و ملی) ترکیب و الگوی نهایی ترسیم گردید. در مقوله فردی تعداد نه ارزش شامل ایمان، توکل به خدا، تهذیب نفس، اخلاص و نیک نیتی، تلاش و پشتکار، شجاعت، صبر و شکیبایی، اعتماد و عزت نفس، جدایی از مادیات مورد شناسایی و دسته

بندی قرار گرفت. در مقوله بین فردی تعداد نه ارزش شامل احترام به پیشکسوتان، احترام به دیگران، همدلی و انسجام، تیم‌گرایی، برتری‌جویی و رقابت‌طلبی، جوانمردی و آزادمنشی، سخاوت و بخشندگی، تواضع و فروتنی، و صداقت‌شناسایی شد و در مقوله ساختاری ارزش‌های نه‌گانه غیرت و عرق‌ملی، قانون‌مداری، عدالت و انصاف، نظم و انضباط، مردم‌دوستی، تعالی و رشد، احترام به محیط، مسئولیت‌پذیری، و ایثارگری شناسایی گردید.

شکل ۳- الگوی مفهومی ارزش‌های اخلاقی در ورزش ایران

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام این پژوهش، شناسایی ارزش‌های اخلاقی در ورزش ایران بوده است که با استفاده از تحقیق کیفی و به روش گراند تئوری و از شیوه اثر گلیر (۱۹۹۲) انجام گرفت. در این پژوهش در راستای شناسایی ارزش‌های اخلاقی تلاش گردید تا محیط‌های مختلف ورزش کشور را تصویرسازی و سپس ارزش‌ها را در چارچوب‌ها و طبقات تصویرسازی شده مورد بررسی و شناسایی قرار دهد. این چارچوب در قالب شکل (۱) قابل مشاهده است. در این پژوهش پس مشخص نمودن هفت حوزه مطالعاتی مرتبط با ارزش‌های اخلاقی شامل علوم دینی، سند چشم‌انداز و اسناد بالادستی کلان و ورزش کشور، المپیک و منشور المپیک و سایر نهادهای بین‌المللی ورزشی، تاریخ پهلوانان و چهره‌های برتر اخلاق و فرهنگ ورزش کشور، ورزش قهرمانی، محیط‌های سازمانی ورزش کشور و در نهایت ارزش‌های اخلاقی مورد تاکید در ورزش کشورهای منتخب، ۵۸ ارزش شناسایی شده از طریق

کدگذاری باز و محوری را در این هفت مفهوم دسته‌بندی نمود. در نهایت در مرحله کدگذاری انتخابی، با استناد به مطالعات بروکسیل (۲۰۰۳) و خبیری و آقاپور (۱۳۸۷) این هفت مفهوم نیز در سه مقوله فردی، بین فردی و سازمانی ترکیب و الگوی نهایی شدند. خبیری و آقاپور (۱۳۸۷) و همچنین رزاقی و همکاران (۱۳۹۵) در نظریه خود به شاخص‌های اخلاقی در ورزش قهرمانی از ابعاد رشد رفتار منصفانه، رفتار جوانمردانه و رفتار پهلوانی توجه دارد. اصل اساسی دستورالعمل‌های ارزش‌های اخلاقی این است که ملاحظات اخلاقی (رعایت مقررات) در رابطه با بازی و رفتار منصفانه فاکتورهای جدا نشدنی همه فعالیت‌های ورزشی تفریحی و رقابتی است که در همه سطوح و توانایی‌ها بایستی وجود داشته باشد. دو سطح از مسولیت در ارتباط با رفتار منصفانه شامل سطح فردی و سطح سازمانی یا ساختاری شناخته شده است.

در سطح فردی، هر فرد مسولیت رفتار اخلاقی در ورزش را به عهده دارد. در این راستا، هر فرد باید نقش خود را در محدوده مشخص ایفا کند. نه ارزش شامل ایمان، توکل به خدا، تهذیب نفس، اخلاص و نیک‌نیتی، تلاش و پشتکار، شجاعت، صبر و شکیبایی، اعتماد و عزت نفس، جدایی از مادیات در این سطح قرار می‌گیرند. در واقع در تمامی ابعاد ورزش و در تمامی فرایندها و فعالیت‌ها، فرد و همچنین نگاه سیاست‌گذاران و هدایت‌گران می‌بایست بر تقویت و توسعه این ارزش‌ها در ورزشکاران، مربیان، داوران و سایر افراد درگیر در حوزه ورزش باشد. در واقع، ارزش‌های اخلاقی در سطح فردی بر توسعه فکری و سرمایه‌های ارزشی افراد تاکید دارد و باید بر این نکته تاکید نمود که ورزش از یک سو بر شکل‌گیری این ارزش‌ها در افراد اثر مثبت دارد و از سویی دیگر می‌بایست محیط و عناصر بیرون از ورزش نیز در راستای رشد این ارزش‌ها گام بردارد.

یافته‌های این پژوهش منجر به شناسایی تعداد نه ارزش در سطح بین فردی شد که شامل شامل احترام به پیشکسوتان، احترام به دیگران، همدلی و انسجام، تیم‌گرایی، برتری جویی و رقابت‌طلبی، جوانمردی و آزادمنشی، سخاوت و بخشندگی، تواضع و فروتنی، و صداقت شناسایی است. این ارزش‌ها در ارتباط با فرد یا افراد دیگر معنی پیدا می‌کند و فرد در تعامل و رفتار با دیگران این ارزش‌ها را از در قالب مصادیق رفتاری بروز می‌دهد. در نتیجه در راستای توسعه تعاملات و ارتباطات در حوزه ورزش، این ارزش‌ها نقش بسیار مهمی خواهند داشت و طرز رفتار با دیگران، بیانگر ارزش‌های اخلاقی بسیاری خواهد بود که در نهایت می‌توان در قالب نه ارزش ذکر شده، خلاصه نمود. در تبیین این ارزش‌ها می‌توان گفت، یک ورزشکار سالم و پایبند به اصول اخلاقی بر این باور است که برنده شدن با استفاده از روش‌های غیرمعارف یک پیروزی واقعی و با افتخار و جوانمردانه نیست. مربیان باید به ورزشکاران آموزش دهند ورزش قهرمانی یک فرآیند پیچیده و دشوار است که برای پیروزی با افتخار، نیازمند تلاش و کوشش و فراهم نمودن امکانات و مسیرهای مورد نیاز است. همچنین باید پذیرفت

که ارزش‌های اخلاقی تا حدودی مستقل از قوانین ورزش است و دربرگیرنده روحیه برابری است و بر این فرض استوار است که اعمال غیر اخلاقی و ارزشی از آن جهت در ورزش ممنوعند که ناجوانمردانه محسوب می‌گردد. نتایج در نظر گرفتن بازی جوانمردانه به مثابه احترام به بازی را در دو سطح در نظر می‌گیرد. بازی جوانمردانه به معنای احترام به بازی در سطح فرد ورزشکار به عنوان خطوط راهنمایی برای لحظه‌ای که او مردد می‌ماند که چه کاری باید انجام دهد و بازی جوانمردانه به عنوان احترام به ورزش؛ که دلالت‌های ضمنی برای اعمال و تصمیم‌ها در سطح سیاست‌گذاری در بر دارد. در سطح ساختاری، سازمان‌های ورزشی به طور ویژه مسولیت دارند تا با تنظیم قوانین عادلانه و سیاست شفاف، پایه ورزش عادلانه را ایجاد کنند. در صورت مدیریت موفق ارزش‌ها در سطح ساختاری، انتظار می‌رود تا نه ارزش غیرت و عرق ملی، قانون مداری، عدالت و انصاف، نظم و انضباط، مردم دوستی، تعالی و رشد، احترام به محیط، مسئولیت‌پذیری، و ایثارگری مورد تقویت و رشد قرار گیرد. برخی از این ارزش‌ها ناظر بر رفتار و نگرش ورزشکاران در یک نگاه ملی دارد و در این راستا، ارزش‌های غیرت و عرق ملی، مردم دوستی، ایثارگری خود را نشان می‌دهد و در بعدی دیگر، ناظر بر نگاه ساختاری و چارچوبی است که می‌توان به ارزش‌های نظم و انضباط، احترام به محیط و قانون‌مداری اشاره نمود.

در این تحقیق تقسیم‌بندی مبتنی بر تحلیل ارزش‌های اخلاق فردی و حرفه‌ای؛ از طرفی بر شاخص‌های اخلاقی در ورزش در ابعاد رشد رفتار منصفانه، رفتار جوانمردانه و رفتار پهلوانی توجه دارد و از سویی دیگر با برجسته‌سازی سطوح فردی-رفتاری، میانی-تلفیقی (تعاملی و بین فردی) و ساختاری-نهادی-رسانه‌ای (سازمانی و ملی)؛ ویژگی‌های مدل ایده‌آل ورزش "بوکس‌بیل" را تقویت می‌کند. در این راستا، بوکس‌بیل (۲۰۰۳) معتقد است بررسی شکل ایده‌آل ورزش می‌تواند به اهمیت مثبت و منفی اخلاقی آن کمک کند و برای آن چهار ویژگی را ذکر می‌کند: اختیاری و گزینشی باشد؛ قاعده‌مند باشد؛ مبارزه فیزیکی و جسمانی داشته باشد؛ رقابتی و برتری جویانه باشد. در مدل ارائه شده در این پژوهش نیز ارزش‌های مورد شناسایی، بر تقویت ویژگی‌های چهارگانه ارائه شده توسط بوکس‌بیل تاکید می‌نماید و رشد و نهادینه‌سازی این ارزش‌ها در ورزش، می‌تواند به شکل‌گیری ورزش ایده‌آل کمک شایانی نماید.

یافته‌های این پژوهش مطابق با یافته‌های پژوهش انجام شده توسط موسسه ضد دوپینگ آمریکا (۲۰۰۳)، برانو (۲۰۱۵)، سازمان قهرمانی اروپا (۲۰۱۶)، حلبیان (۱۳۹۱) از نگاه ارزش‌های اخلاقی مورد شناسایی دارای همخوانی است. از طرف دیگر یافته‌های این پژوهش با نتایج و مدل سطح بندی ارزش‌های اخلاقی روسا (۲۰۱۵) که ارزش‌ها را در قالب سه سطح شهروندی (مشارکت، احترام به

استانداردها و احترام به محیط)، بین فردی (همدلی، همکاری، همبستگی و احترام به دیگران) و فردی (پیروزی، اعتماد به نفس، استقلال، مسئولیت پذیری و عزت نفس) تعریف نموده است، همخوانی دارد. در نهایت باید تاکید نمود، در این پژوهش با یک نگاه کیفی و اکتشافی به بررسی و شناسایی ارزش‌های اخلاقی در ورزش کشور پرداخته شد و با توجه به چارچوب‌های نظری موجود، به الگوسازی آنها پرداخته شد و در نهایت الگوی ارزش‌های اخلاقی در ورزش کشور در قالب یک مدل سه سطحی و دارای ۲۷ ارزش محوری و ۵۸ ارزش فرعی مورد تدوین قرار گرفت.

با توجه به نقش ورزش و محیط‌های ورزشی در توسعه اخلاق در جامعه و اهمیت و جایگاه منش و رفتار ورزشکاران و تمامی افراد برجسته در ورزش کشور، در نتیجه برخورداری از یک تصور و مجموعه-ای توسعه یافته از ارزش‌های اخلاقی و ترویج و پرورش آن نقش مهمی خواهد داشت. یافته‌های این تحقیق می‌تواند به عنوان مبنایی جهت توسعه و ترویج ارزش‌های اخلاقی در بین ورزشکاران، مربیان، داوران و کادر مدیریتی و اجرایی ورزش مورد استفاده نهادهای سیاست‌گذار و همچنین سازمان-های اجرایی ورزش کشور قرار گیرد.

الگوی ارزش‌های اخلاقی تدوین شده در این پژوهش می‌تواند به عنوان بستر و زمینه‌ای برای آغاز مطالعه در حوزه ارزش‌های اخلاقی در ورزش باشد و پژوهش‌های آتی می‌تواند بر محور این پژوهش شکل گرفته و یافته‌های موجود را تقویت نماید. در نتیجه تحقیقات آتی می‌تواند بر چگونگی نهادینه-سازی، اجرا و توسعه این ارزش‌ها تمرکز یابد.

تشکر و قدردانی

این طرح مستخرج از طرح پژوهشی مصوب پژوهشگاه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی است و نویسندگان بر خود واجب می‌دانند از حمایت‌های این پژوهشگاه و از همه افرادی که در فرآیند پژوهش همکاری داشته‌اند، کمال تشکر و قدردانی را به عمل آورند.

منابع

1. Bazargan, A., (2015). Introduction to Qualitative and Mixed Research Methods: Common Approaches to Behavioral Sciences, Third Edition, Visiting Publishing.
2. Beauchamp, T. L (2005). The nature of applied ethics, in a companion to applied ethics. Blackwell publishing.
3. Boxill, J. (2003). The Ethics of Competition, Jon Boxill "Sport Ethics", Publisher: Black well, First Edition.

4. Bruno, A. R. (2015). Ethics in Sport - Guidelines for Teacher, Luso-Illyrian Institute for Human Development (iLIDH).
5. Butcher, R., Schneider, A. J., (2001). Fair play as respect for the game. In: Morgan WJ, Meier KV, Schneider AJ, editors. Ethics in sport. Champaign (IL): Human Kinetics; 21-48.
6. Canadian Index of Wellbeing. (2012). Reflecting Canadian values. <https://uwaterloo.ca/canadianindex-wellbeing/about-canadian-index-wellbeing/reflecting-canadian-values>. Accessed 11 June 2013.
7. Ehsani, M and Shajie, R (2013). Ethics in Exercise with Practical Approach, Tehran. Publications of the Institute of Physical Education and Sport Sciences.
8. Fetter, S.E. (2011). Socioeconomic Determinants of Win Maximization at the FIFA World Cup, Bachelor of Arts thesis. The faculty of the Department of Economics and Business. The Colorado College.
9. Gharamaleki, Ah. F, (2009), Organizational Ethics, Tehran, Saramad Publishing, First Edition.
10. Ghorbani, M. H. (2014). The role of sport in Cultural development of the Society, E-Journal of Physical Education Research Institute of Sport Sciences, No. 1.
11. Glaser, B. G. (1992). Basics of grounded theory analysis. Mill Valley, CA: Sociology Press.
12. Halbian, S. (2012). Identifying and Prioritizing Ethical Criteria in Professional Sports in Iran. Master Degree, University of Tehran.
13. Hallmann, K., Petry, K. (2013). Comparative Sport Development, Springer New York Heidelberg Dordrecht London.
14. Hassandra M, Bekiari A, Sakellariou K (2007). Physical education teacher's verbal aggression and student's fair play behaviors. Phys. Educ. 64(2):94-101.
15. Josephson, M (2006). A training program for coaches on ethics, sportsmanship and character building in sport. Available at: count.org4.htm.
16. Kleiber, D.A. Roberts, G.C. (2016). "The effects of sport experience in the development of social character: A preliminary investigation". Journal of Sport and Exercise Psychology, 3: pp: 114-122 .
17. Murray, T. H (2010). Preserving Sporting Values and Ethics: The relationship between anti-doping and sport values and ethics United national educational, scientific and cultural organization.
18. Naderian Jahromi, M (2011). Ethics in sport. Nisima Publishing, ordered by the Institute of Physical Education and Sport Sciences, first edition.
19. Ramezani Nejad, R., Daneshmandi, H., Nekooi, A R. BahramiPour, B (2006). Comparison of the main attributes of the sportsmanship in Shahnameh. Volume 14, Number 36, Pages 83-90.
20. Rosa, B. Avelar. (2015). Ethics in Sport - Guidelines for Coaches, unoBate-Desig Institute for Human Development (iLIDH).
21. Salehnia, M and Tavakoli, Z (2009). Organizational Ethics with Emphasis on Ethical Charter, Journal of Ethics in Science and Technology, Vol. 4, No. 3. Pa: 66 – 78.
22. Simon, R. (2003). The Ethics of Strategic Fouling, Jan Boxill, Sport Ethics, Publisher: Black well First Edition
23. U.S. Anti-Doping Agency. (2011). What Sport Means in America: A Study of Sport's Role in Society. Discovery education.

24. World Anti-Doping Agency. (2003) World Anti-Doping Code. Montreal: World Anti-Doping Agency.
25. Zareiyan, H. and Barancheshmeh M. A (2015). Establishment of the Ethics Code for Physical Education Officers of the Armed Forces of Iran, Research Project, Physical Education Organization of the Armed Forces of the Islamic Republic of Iran.
26. Razzaghi, M.E and Mehrabi, GH (2016). Ethics in Sport (Concepts, Challenges, Solutions), Neda Karavarin Publications, Tehran.
27. Caplan A, L. and Parent, B (2017). The Ethics of Sport: Essential Readings, New York: Oxford University Press.

ارجاع دهی

قربانی محمدحسین، امیرمقدم مرجان، زارعیان. (۱۳۹۸). شناسایی و تدوین الگوی ارزش‌های اخلاقی در ورزش ایران. پژوهش در ورزش تربیتی. ۷ (۱۷): ۳۰۴-۲۷۷.
شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2018.5239.1398

Ghorbani M. H, Amiri-Moghaddam M, Zareian H. (2019 Identification and Formulation of a Model of Ethical Values in Iranian Sport. Research on Educational Sport. 7 (17): 277-304. (Persian).
Doi: 10.22089/RES.2018.5239.1398

Identification and Formulation of a Model of Ethical Values in Iranian Sport

M. H. Ghorbani¹, M. Amiri-Moghaddam², H. Zareian³

1. Assistant Professor, Sport Science Research Institute (Corresponding Author)

2. Sociology of Sport PhD Student, Science and Research Branch, Islamic Azad University

3. Assistant Professor, Sport Science Research Institute

Received: 2018/09/02

Accepted: 2019/01/19

Abstract

The dissemination of ethical values in today's world is essential. Sport in terms of championship, sport for all, educational and professionalism requires a new approach, requires a new approach, in order to provide ethical development and sporting behaviors. Therefore, the present research has been designed to develop a model of ethical values appropriate to sport in Iran. Considering the qualitative and exploratory nature of the subject, the qualitative research method of grounded theory based on Glaser (1992) method was used. The research sample was comprised of 25 elite experts in the field of ethical values in sport, and sampling continued to achieve theoretical saturation. To formulate the research model, a primary list of factors was identified through a review of the literature. Then qualitative data were collected through semi-structured interviews. The open coding results indicated that 58 values could be effective in designing the model of ethical values. In the pivotal coding step, values are classified in seven concepts. Finally, these concepts were combined in the three categories of behavior individual, interpersonal (interactive and interpersonal), and structural (organizational and national) components and so the final model was developed. The findings of this research can be used by policy makers of cultural affairs as well as the executive agencies of sports as a basis for the development of ethical values in sport.

Key words: Ethical Values, Culture, Sport, Grounded Theory

---

1. Email: ghorbani.moho@gmail.com

2. Email: mahtab.mrjnmr@gmail.com

3. Email: zareian.h@gmail.com